

In deze uitgave

Algemeen

- Dataverzameling Geven In Nederland 2017 van start!
- PhiSI Congres 21 en 22 april
- Lever de Goede Doelen Loterijen niet uit aan de markt
- Transparantie, column door Theo Schuyt
- Gezocht: Student assistent voor het onderzoek Geven in Nederland

Onderwijs

- Cursus Financieel Management bij Filantropische Organisaties
- Gratis Masterclass Filantropie
- Certificering deelnemers 'Besturen van Filantropische Fondsen' 2015
- Gratis Masterclass Besturen van Filantropische Fondsen
- Online VU masterclass Filantropie

Onderzoek

- Fondsen in ontwikkelingshulp
- Resultaten Geefwet - onderzoek
- Giving Europe

Algemeen

Dataverzameling Geven In Nederland 2017 van start!

De dataverzameling voor de speciale editie van Geven In Nederland 2017 is officieel van start gegaan!

In 2017 bestaat Geven In Nederland 20 jaar. Om dit te vieren pakken we in 2017 uit met een speciale editie waarin we terugblikken op de veranderingen in het geefgedrag over de afgelopen 20 jaar, maar ook een beeld proberen te schetsen van de te verwachten trends in de te komen jaren.

Om dit goed te kunnen doen hebben we weer kritisch gekeken naar de vragenlijsten die de aankomende weken naar de huishoudens, bedrijven en vermogende Nederlanders gaan. Hierin onder meer aandacht voor alternatieve of nieuwere vormen van filantropie en een dieper inzicht in de motieven voor het nalaten van geld en/of goederen aan goede doelen.

We hopen jullie weer van vernieuwende inzichten te kunnen voorzien over de huidige staat, het verleden en het toekomst van het Geven In Nederland. Blokt u de derde donderdag van april (20 april) vast uit in uw agenda?

PhiSI Congres 21 en 22 april

[Nieuwe financieringsvormen en innovatieve filantropie voor onderzoek en innovatie](#)

Hoe kunnen we onderzoek en innovatie in de toekomst financieren? Welke financieringsvormen kunnen als hefboom fungeren voor het doen van investeringen in onderzoek? Welke nieuwe samenwerkingsverbanden zorgen voor een doorbraak in fundamenteel onderzoek? Deze vragen kwamen aan bod tijdens de conferentie "Philanthropy and Social Investments Fostering Research and Innovation. New forms of financing and partnerships" (PhiSI). De conferentie werd georganiseerd door het Centrum voor Filantropische Studies aan de Vrije Universiteit op 21 en 22 april en vond plaats in het kader van het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie.

Agenda

30 augustus 2016

Start Cursus Financieel Management bij Filantropische Organisaties - VU

20 september 2016

Gratis Masterclass PAO Filantropische Studies 19.00 uur - VU

27 september 2016

CIRCLE bijeenkomst 16.00 uur - VU

4 oktober 2016

Masterclass Besturen van Fondsen 19.00 uur - VU

11 oktober 2016

Masterclass Besturen van Fondsen 19.00 uur - Erasmus Universiteit

20 april 2017

Dag van de Filantropie en presentatie 20 jaar Geven in Nederland

Publicaties

René Bekkers - Het principe van zorg, de herontdekking van moraliteit in geefgedrag

De conferentie was een startschot voor het verkennen van nieuwe samenwerkingsverbanden tussen de Europese Commissie, (grotere) Europese fondsen en intermediairs op het terrein van maatschappelijke investeringen. Plenaire spreker Robert-Jan Smits (DG Onderzoek en Innovatie, Europese Commissie) benadrukte de onafhankelijkheid van Europese fondsen, maar benoemde ook het gezamenlijke belang om onderzoek en innovatie in de EU te bevorderen. De Europese Commissie wil hieraan graag bijdragen en voorzien in een overlegplatform, mocht hiervoor behoefte zijn onder de fondsen.

Veel fondsen in Europa ondersteunen projecten op het terrein van onderzoek en innovatie. Dit is een van de duidelijkste uitkomsten van de EUFORI Study (www.euforistudy.eu), die kort werden toegelicht door Filantropie Professor Theo Schuyt. Uit dit onderzoek blijkt dat fondsen in Europa minstens 5 miljard euro per jaar

besteden aan het ondersteunen van onderzoek en innovatie. Daarnaast beschikken deze fondsen over een vermogen van ongeveer 127 miljard euro. Dit vermogen zou ook kunnen worden aangewend voor het doen van investeringen op het terrein van onderzoek als daar de juiste faciliteiten en mogelijkheden voor worden gecreëerd. Theo Schuyt maakte verder de vergelijking met de kernwaarden die de basis vormen van onze welvaartsstaat – vrijheid, gelijkheid en broederschap – en dat deze vrijheid (het bedrijfsleven), gelijkheid (overheid) en broederschap (filantropie) niet zonder elkaar kunnen.

Naast het do en van donaties zouden venture philanthropy, impact investing en garantiestellingen onderdeel kunnen worden van het beleggingsarsenaal van fondsen in Europa. Plenaire spreker Luc Tayart de Borms (Koning Boudewijn Stichting): “Sommige fondsen in Europa passen deze vormen van investeren toe, maar wellicht nog niet zoveel als mogelijk zou zijn. Theoretisch worden fondsen gezien als onafhankelijk en innovatief en investeren zij in onderwerpen die worden genegeerd door de overheid en het bedrijfsleven. In de praktijk zien we vaak dat fondsen wat terughoudend zijn om deze rol te spelen en geven ze de voorkeur aan de gebaande paden”.

De bijeenkomst bleek verder van toegevoegde waarde voor fondsen die hun rol heroverwegen en op zoek zijn naar alternatieve vormen van investeren. Enkele mogelijkheden hiervoor werden aangereikt door Shiva Dustdar van de Europese Investeringsbank; ze nodigde fondsen van harte uit om samen met de EIB en andere EU instellingen de mogelijkheden te verkennen om de investeringstoolkit uit te breiden. De Europese Commissie zal in ieder geval een expert groep samenstellen om de concrete mogelijkheden hiertoe verder te verkennen en uit te werken. Meer weten over dit onderwerp en het PhiSi congres? Houd www.phisiconference.eu in de gaten voor het conferentieverlag dat binnenkort beschikbaar wordt gemaakt, met onder meer beeldmateriaal en korte samenvattingen van de gegeven presentaties.

Contactgegevens

Geven in Nederland
VU/FSW
De Boelelaan 1081
1081 HV Amsterdam
020-5986782

Website

Website (EN)

Follow us

@geveninnl

In- uitschrijven

Klik [hier](#) om u aan of af te melden voor deze nieuwsbrief

Lever de Goede Doelen Loterijen niet uit aan de markt Nederland liberaliseert als eerste en enige land in Europa de loterijmarkt

De herziening van de Wet op de Kansspelen voor de legalisering van online kansspelen is voorzien per 2017/18. Dat is nodig, want illegale gokpraktijken, veel vanuit buitenlandse aanbieders, nemen een hoge vlucht. Met een stelsel van vergunningverlening en toezicht moet de illegaliteit, maar ook matchfixing en gevaren van verslaving worden beteugeld.

Over dit onderwerp wordt al zeker 16 jaar nagedacht. Maar nu lijkt er op korte termijn via een beleidsregel van het ministerie van Veiligheid en Justitie, dus zonder dat de Tweede Kamer eraan te pas komt, een revolutionaire wijziging op de loterijmarkt doorgevoerd te worden. Dit heeft als gevolg dat Nederland als eerste en enige land in Europa de loterijmarkt liberaliseert en daarbij ook commerciële bedrijven een loterijvergunning zal geven.

De Nederlandse Goede Doelen Loterijen geven jaarlijks circa € 500 miljoen aan goede doelen. Zij steunen het Oranjefonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, Plan Nederland, Cordaid, Humanitas, het Kansfonds, Van Harte Resto's, en het Rijksmuseum om enkele bekende doelen te noemen. De Nederlandse Goede Doelen Loterijen zijn goed voor 11% van het totaal van de € 4.3 miljard dat Nederland jaarlijks geeft. De Goede Doel Loterijen zijn van oudsher opgezet ter financiering van algemeen nuttige doelen. Volgens bepaalde bronnen zijn loterijen zelfs een Nederlandse uitvinding en maken zij deel uit van Nederlands cultureel erfgoed.¹

De Nederlandse overheid heeft de goede doelen loterijen beleidsmatig onder één noemer gebracht onder de titel "Kansspelen": waartoe gokken, casino's, sportweddenschappen, speelautomaten, bingo's en online-gokken worden gerekend. Voor toezicht op dit brede terrein is door de overheid de Kansspelautoriteit (KSA) in het leven geroepen.

Veel Nederlandse goede doelen rekenen op inkomsten uit de goede doelen loterijen. Door bezuinigingen en druk op subsidies zijn goede doelen afhankelijker geworden van particulier initiatief. Maar wat gaat er gebeuren als Spaanse of Griekse aanbieders op de markt komen? Wie reguleert de verdeling over de goede doelen? Er zal een grote onrust en onzekerheid ontstaan. Terwijl het Kabinet heeft verzekerd dat bij het vrijgeven van de Kansspelmarkt voorzichtigheid zal worden betracht.

¹ Mr. G. Fokker (1862) *Geschiedenis Der Loterijen In De Nederlanden: Eene bijdrage tot de kennis van de zeden en gewoonten der Nederlanders in de XVe, XVIe, en XVIIe eeuwen* (Amsterdam: Frederik Muller. Ook het schilderij "De trekking van de loterij van 1592 ten behoeve van het Dolhuis" van de schilder Coignet, dat te zien is in het Amsterdam Museum, maakt de historische koppeling tussen loterijen en goede doelen zichtbaar.

Nederlandse Goede Doelen en Goede Doelen Loterijen blootstellen aan internationale concurrentie is het kind met het badwater weggooien. Waar zit het probleem?

1. Casino's en wedkantoren zijn iets anders dan loterijen die loten verkopen voor een goed doel. De laatste zijn in Nederland altijd verbonden geweest met goede doelen. Op dit moment ligt er zelfs een aanvraag om de Goede Doelen Loterijen bij de UNESCO voor te dragen als Nederlands cultureel erfgoed.
2. Het bewustzijn van het verschil tussen casino's en loterijen zit niet in de beleidsvisie van KOA. Zo heeft de Nederlandse toezichthouder, de Kansspel Autoriteit, KSA, tot taak het tegengaan van gokverslaving, witwassen en zet ze zich in voor consumentenbescherming. De woorden 'goede doelen' zijn op de website van de KSA niet te vinden. Hoe kan dit?
3. De Kansspelen vallen onder het Ministerie van Justitie en Veiligheid: en wel onder de Directie Sanctie en Preventiebeleid. De ambtenaren van V&J doen ongetwijfeld hun uiterste best, maar waar blijven de vakdepartementen (VWS, OC&W, EZ, BUZA, BIZA) die zich met cultuur, sport, integratie, erfgoed, participatie, cohesie en ontwikkelingssamenwerking bezig houden? De terreinen waar goede doelen en de Goede Doelen Loterijen steeds vaker als medefinancier en partner opereren? Een gedeelde beleidsvisie op goede doelen is noodzakelijk maar ontbreekt geheel.

Goede Doelen zijn van Nederland; de Goede Doelen Loterijen ook. Het gaat hier om een fundamentele vraag: hoe gaan maatschappelijk initiatief en overheid met elkaar om? Mag en moet de overheid de loterijen en goede doelen geen marktbescherming bieden? En wie gaat dan bepalen waar de opbrengsten van die loterijen naar toe gaan? Wat is de verantwoordelijkheid van particulier initiatief en waar trekt de overheid een grens?

Vooralsnog zijn de voorstellen t.a.v loterijen slecht onderbouwd en zijn er teveel onduidelijkheden en onzekerheden. De consequenties van zo'n ingrijpende stelselwijzigingen verdienen het eerst veel beter onderzocht te worden.

Prof. Dr. Theo Schuyt

Hoogleraar Filantropie bij de VU en de UM; lid van de Adviesraad van de KSA (dit artikel is op persoonlijke titel) en was voorzitter van de Commissie Modelverdeelsysteem Kansspelopbrengsten uit 2004.

Transparantie Column door Theo Schuyt

Jan Jaap de Graeff neemt afscheid als voorzitter van Goede Doelen Nederland en als voorzitter van de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie, de SBF, de sector. Mijn column van 285 woorden gaat over de transparantie van de sector filantropie.

Transparantie is één aspect van iets groters, namelijk het collectieve vertrouwen in een sector. De sector is zaakwaarnemer van betrokken Nederlanders. Heeft Nederland een goed gevoel bij de Goede Doelen?

Dat is een kwestie van legitimatie. Dat houdt direct verband of de betrokken Nederlanders het idee hebben dat de sector waarmaakt wat ze zegt te doen. Dat is een kwestie van effectiviteit.

Transparantie heeft te maken met communicatie. Transparant kun je zijn en om transparantie kan gevraagd worden. Als je het vanzelfsprekend bent hoeft er niet om gevraagd te worden.

Collectief vertrouwen geniet je als je wat betreft legitimatie en effectiviteit tenminste aan drie zaken hebt voldaan:

1. Je een heldere boodschap communiceert van wat je als sector doet; neem als voorbeeld de medische sector, de arts wordt vertrouwd.
2. Ook omdat deze een goede opleiding heeft genoten; hij/ zij kent haar vak.
3. Waarom? Omdat iedereen gecertificeerd is en er controle is.

De sector filantropie heeft zich de laatste jaren eenzijdig gericht op dat laatste, de controle: het optuigen van het validatie-stelsel. Aan de punten 1 en 2 werd minder aandacht geschonken. Dat breekt de sector op bij de recente kwesties, waarop de maatschappij de legitimatievraag stelt. Zoals bij Alpe d'HuZes en Coen van Veenendaal, bij Make a Wish, bij Solidaridad en de Panama papers, of nu bij de Kansspelmarkt. Als de maatschappelijke legitimatievraag wordt gesteld is mogen de getroffen personen zichzelf verdedigen; niemand spreekt namens de sector.

De sector filantropie communiceert niet. De sector is derhalve niet transparant, ook al zijn veel individuele leden dat wel. Communicatie over de meerwaarde, de effectiviteit van de sector, over het belang en de inbreng van maatschappelijk initiatief moet hoger op de toekomstige collectieve agenda's staan.

Gezocht: Student assistent voor het onderzoek Geven in Nederland

De werkgroep Filantropische Studies van de Faculteit Sociale Wetenschappen aan de Vrije Universiteit Amsterdam is het expertisecentrum op het gebied van onderzoek naar filantropie in Nederland. De werkgroep houdt zich bezig met vragen zoals: Waarom geven mensen vrijwillig geld aan goede doelen? Waarom verrichten mensen vrijwilligerswerk? Hoeveel geld gaat er om in de filantropische sector? Voor het onderzoek Geven in Nederland is de werkgroep per direct op zoek naar een student assistent met interesse in zulke vraagstukken en uitmuntende kwantitatieve vaardigheden.

Werkzaamheden

Geven in Nederland is een van de belangrijkste onderzoeksprojecten van de werkgroep. Sinds 1995 wordt het geefgedrag van huishoudens, individuen, fondsen, bedrijven en goededoelenloterijen elke twee jaar in kaart gebracht en samengevoegd tot een macro-economisch overzicht. De werkgroep Filantropische Studies brengt de resultaten van het onderzoek tweejaarlijks uit in het boek 'Geven in Nederland'.

Voor Geven in Nederland 2017 zoekt de werkgroep per direct assistentie bij:

- het coderen en analyseren van de (longitudinale) Geven in Nederland-dataset
- het analyseren van jaarverslagen van fondsen
- het onder begeleiding rapporteren over de bevindingen
- algemene ondersteuning van de werkgroep Filantropische Studies

Uw profiel

- masterstudent Sociale Wetenschappen
- uitmuntende kwantitatieve vaardigheden (ervaring met het gebruik van syntax in SPSS, kennis van verschillende analysemethoden);
- affiniteit met het onderwerp filantropie
- een proactieve houding
- analytisch inzicht en zelfstandig kunnen functioneren
- nauwkeurig en accuraat
- goede studieresultaten en interesse in wetenschappelijk onderzoek

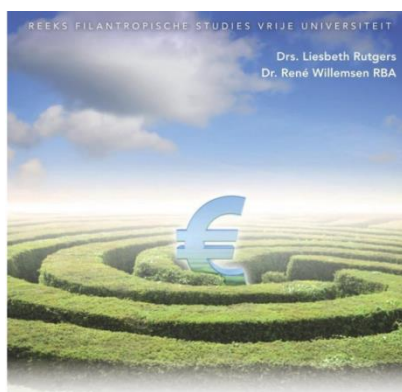
Wij bieden

- het gaat om een tijdelijk dienstverband van 0.4 fte (16 uur per week).
- de aanstellingsduur in deze functie is voor 12 maanden, ingaande per 1 september 2016, met een proefperiode van 2 maanden.
- vrijheid in het indelen van je werkzaamheden – ideaal voor het combineren van werk en studie
- bij kunnen dragen aan een maatschappelijk belangrijk en wetenschappelijk uniek onderwerp
- een goede ervaring voor op het CV richting een carrière als onderzoeker

Informatie en solliciteren

Voor meer informatie over de inhoud van deze functie kunt u via e-mail contact opnemen met René Bekkers, hoofd van de werkgroep, r.bekkers@vu.nl. Stuur bij interesse uw sollicitatiebrief en CV vóór 1 augustus naar dit adres. Meer informatie over de werkgroep vindt u op www.geveninnederland.nl.

Cursus Financieel Management bij Filantropische Organisaties De cursus bestaande uit vier colleges start op 30 augustus 2016

**goed
geldbeheer**
Leidraad voor het verantwoord nemen van risico's

Elke professional in de filantropische sector krijgt te maken met financiële vraagstukken. Hoe zorgen we dat er voldoende middelen binnenkomen voor onze doelen? Wat zijn de risico's van verschillende inkomstenbronnen? Hoe zorgen we dat ons geld op een zorgvuldige, (maatschappelijk) verantwoorde en renderende manier wordt beheerd? Deze thema's van financiering en vermogensbeheer krijgen volop aandacht, zowel intern als extern.

Inhoud cursus Financieel Management bij Filantropische Organisatie Vermogensbeheer binnen filantropische organisaties ligt onder een vergrootglas. In deze cursus bespreken we daarom de context rond het financieel beleid en gedragscodes rondom vermogensbeheer. Er is uitgebreide aandacht voor risicobeheer: welke interne en externe risico's brengen verschillende inkomstenbronnen voor goede doelen en andere filantropische organisaties met zich mee? Hoe kan vorm worden gegeven aan het vermogen van de organisatie, met nadruk op de doelstelling van de organisatie?

Eveneens besteden we aandacht aan hedendaagse trends in beleggen en financieren van filantropische organisaties. Zijn begrippen als venture philanthropy, sociaal ondernemen en mission related investeren oude concepten in een nieuw jasje of is het echt anders? Hoe kunnen we de meest interessante nieuwe concepten toepassen? Tijdens de cursus Financieel Management bij Filantropische Organisaties bespreken we 'klassieke' en 'nieuwe' vormen van financiering en beleggen.

Na het succesvol afronden van de cursus Financieel Management bij Filantropische Organisaties kunt u een inschatting maken van de kansen en risico's met betrekking tot het vermogensbeheer en de financiering van filantropische organisaties; duurzaam beleggen, mission related investeren en andere vormen van beleggen in de context van het totale beleggingsportfolio van filantropische organisaties plaatsen; een overwogen advies geven aan filantropische organisaties met betrekking tot hun vermogensbeheer en meedenken over financieringsvormen.

De cursus beslaat vier colleges van twee uur. De colleges vinden plaats op dinsdagavonden. **Data: 30 augustus, 6, 13 en 20 september 2016.** Voor de cursus wordt gebruik gemaakt van het boek Goed geld beheer (2010) en diverse aanvullende publicaties. Dit ontvangt u op de eerste bijeenkomst.

U kunt zich [hier](#) aanmelden. Neem voor meer informatie contact op met de VU Academy of Social Sciences (VASS) via vass.fsw@vu.nl, of via 020 598 7497.

Gratis Masterclass Filantropie op 20 september Laagdrempelig en actueel

De filantropische sector professionaliseert. Filantropie en filantropische organisaties worden belangrijker in de samenleving en de overheid verwacht meer van het particulier initiatief. Toch is het geven van geld voor veel mensen niet langer vanzelfsprekend. Veel organisaties worstelen met het binden van donateurs en vrijwilligers.

Dit stelt u voor nieuwe uitdagingen ten aanzien van uw filantropisch werkterrein. De Masterclass Filantropie biedt op een laagdrempelige manier een inkijk in de actuele onderwerpen en wetenschappelijke inzichten, die ook uitgebreid aan bod komen tijdens de opleiding Filantropie: een snelkookpan van onderwerpen die relevant en uitdagend zijn voor de filantropie professional van vandaag en morgen!

Onderwerpen die tijdens de masterclass aan de orde komen zijn:

- Trends in geefgedrag
- Integriteit binnen goede doelen
- Bezuinigingen
- Professionalisering
- Nederland in internationaal perspectief
- Nieuwe vormen van filantropie (venture philanthropy, crowdfunding)
- Nalatenschappen in de gouden eeuw van de filantropie
- Maatschappelijke betekenis van filantropie

Datum: **20 september 2016, 19.00-21.00 uur**

Deelname aan de masterclass Filantropie is geheel vrijblijvend.

U kunt zich [hier](#) aanmelden. Neem voor meer informatie contact op met de VU Academy of Social Sciences (VASS) via vass.fsw@vu.nl, of via 020 598 7497.

Certificering deelnemers 'Besturen van Filantropische Fondsen' 2015 Mini-symposium 'Samen sterker?' met gastspreker prof. Paul Schnabel

'Goede doelenfondsen stellen zich vaak wel heel erg beleefd op tegenover Den Haag. Kijk eerst eens naar je eigen doelstellingen en begin niet met de vraag wat de overheid er van zou vinden.' Dit advies kregen de geslaagden voor de opleiding 'Besturen van filantropische fondsen' afgelopen 6 juni op de VU van gastspreker prof. Paul Schnabel. De oud-SCP-directeur sprak verder over de samenwerking tussen fondsen onderling en het gebrek aan een 'bedankcultuur' ten opzichte van gulle gevers in Nederland.

Het mini-symposium 'Samen sterker?' was de afsluiting van de certificaat-uitreiking voor de opleiding 'Besturen van filantropische fondsen', die wordt aangeboden door het Centrum voor Filantropische Studies (VU) en het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy. De certificaten werden overhandigd door prof. Theo Schuyt (Centrum voor Filantropische Studies, VU) en Michiel de Wilde

(directeur ECSP). Martje Nooij kreeg uit handen van Maarten Elsenburg, bestuurslid van KSBW – het fonds dat het mini-symposium mogelijk maakte – een fraai beeldje als beloning voor de beste afstudeerthesis.

Klik [hier](#) om het volledige verslag van het opinieblad 'De Dikke Blauwe' verder te lezen.

Gratis Masterclass Besturen van Filantropisch Fondsen Voor de vrijwilliger-bestuursleden van filantropische fondsen

Veel potentiële bestuursleden hebben ruime ervaring opgedaan als professional binnen een bepaald vakgebied. Voor het besturen van filantropische (vermogens)fondsen zijn daarnaast specifieke kennis en vaardigheden noodzakelijk.

Het Centrum voor Filantropische Studies aan de Vrije Universiteit en het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy verzorgen op dinsdag 4 (Amsterdam) en dinsdag 11 (Rotterdam) oktober 2016 een gratis Masterclass Besturen van Filantropisch Fondsen. De Masterclass vindt plaats in respectievelijk Amsterdam en Rotterdam. Deze Masterclass is voor de vrijwilliger-bestuursleden van filantropische fondsen en voor mensen die overwegen om zich in de (nabije) toekomst via een bestuursfunctie in te zetten voor deze organisaties.

Tijdens deze masterclass wordt u in vogelvlucht meegenomen langs de uitdagingen waar huidige en potentiële bestuurders van filantropische fondsen mee worden geconfronteerd.

Onderwerpen die aan de orde komen zijn:

- de relatie tussen de overheid en filantropische fondsen;
- goed bestuur en transparantie;
- risicobeheer en financieel beleid;
- strategie en impact.

Masterclass Amsterdam

Datum: 4 oktober 2016
Tijd: 19.00 - 21.00 uur
Plaats: Vrije Universiteit, Amsterdam

Masterclass Rotterdam

Datum: 11 oktober 2016
Tijd: 19.00 - 21.00 uur
Plaats: Erasmus Universiteit, Rotterdam

U kunt zich [hier](#) aanmelden. Deelname aan de masterclass is geheel gratis en vrijblijvend!

Neem voor meer informatie contact op met de VU Academy of Social Sciences (VASS) via vass.fsw@vu.nl, of via 020 598 7497.

Online VU masterclass Filantropie 'De revival van Filantropie'

FondsenwervingWebinars komt in samenwerking met de VU met een masterclass 'De revival van Filantropie'. Hoogleraren Theo Schuyt en René Bekkers behandelen daarin op toegankelijke wijze de maatschappelijke betekenis van de moderne filantropie.

Wat is filantropie nu precies? Waar vindt het zijn oorsprong? Wat is de betekenis ervan bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen? Wat zijn de verwachtingen voor de toekomst? En wat kun je daarmee als filantropieprofessional? Oftewel, hoe vertaal je de wetenschappelijke kennis over filantropie naar het dagelijkse werk?

In FondsenwervingWebinars behandelen wisselende sprekers in een uur actuele thema's uit de filantropische sector. Het gratis initiatief is begin 2016 van start gegaan, telt elke aflevering tussen de 250 en 300 aanmeldingen en voorziet daarmee in een behoefte aan verdiepende leerstof.

Baukje Stam en Reinier Spruit, initiatiefnemers: "Natuurlijk zijn we blij verrast door het grote aantal aanmeldingen. Uit de reacties en de hoge waardering blijkt dat deze nieuwe en compacte vorm van kennisdeling heel goed aansluit op hoe mensen tegenwoordig kennis tot zich willen nemen. Er is een groeiend aantal organisaties dat met de hele marketing-afdeling kijkt en daarna op eigen wijze met de behandelde stof aan de slag gaat binnen de eigen organisatie. Het is de technologie die ons enorm ondersteunt, maar we krijgen ook verrassend veel spontane aanmeldingen van zeer gekwalificeerde mensen die een Webinar willen geven".

Webinar programma:

8 september: *Hoe ga ik om met mijn stress en bevlogenheid*, Annemieke Rozemond

29 september: *Facebook: van Like naar Donatie?*, Marlou van Campen (WNF)

27 oktober: *De beginselen van grote giften werving*, Vera Peerdeman i.s.m. Monique Montenarie van het AidsFonds

10 november: *De revival van Filantropie*, Theo Schuyt en René Bekkers

24 november: *Een succesvol evenement opzetten met vrijwilligers*, Philip van Aerssen van Skate4Air en Johanna Vermeulen van NCFS

15 december: *Succesvol samenwerken met bedrijven*, Boudewijn Koopmans van het Mauritshuis

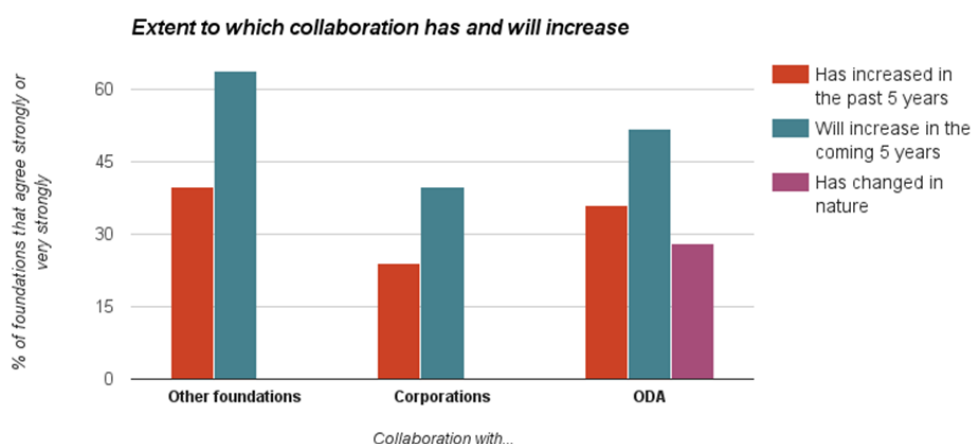
Voor meer informatie en de mogelijkheid tot aanmelden vindt u [hier](#).

Onderzoek

Fondsen in ontwikkelingshulp Een eerste blik op de resultaten

Theo Schuyt, Dave Verkaik en Barry Hoolwerf zijn op 22 juni op bezoek geweest bij het Franse agentschap voor ontwikkelingshulp in Parijs, om daar een eerste inkijk te geven in de resultaten van een studie over fondsen in ontwikkelingshulp.

Hierin wordt onderzoek gedaan naar 55 grote fondsen uit zowel westerse als niet-westerse landen, met een gemiddelde jaarlijkse besteding van ongeveer 200 miljoen Euro. In Parijs werden de resultaten van een literatuurstudie en een vragenlijst gepresenteerd, met een aantal interessante resultaten.

Fondsen lijken zich primair op Afrika te richten (40%), secundair op Azië (28%) en tertiair op Centraal- of Zuid-Amerika (12%). Hierin ligt de focus voornamelijk op de gebieden waar de armoede het grootst is, zoals Oost-Afrika en Zuidoost-Azië.

Er is een duidelijke tweedeling te zien in de rol die fondsen zichzelf toedichten: de ene helft probeert met name samen te werken en te helpen op bestaande initiatieven of projecten, terwijl de andere helft duidelijk probeert te innoveren in bepaalde gebieden, waarna bijvoorbeeld overheidsinstanties kunnen inspringen op projecten die blijken te werken. De meeste fondsen staan open voor samenwerking met andere actoren en, zoals weergegeven in de figuur, verwacht meer dan de helft dat het samenwerken met andere fondsen en overheden alleen maar zal toenemen in de komende jaren.

De resultaten van de volledige studie zullen eind 2016 gepresenteerd worden aan het Franse agentschap, waarna u het volledige rapport zult kunnen lezen.

Geven aan cultuur Presentatie Geefwet-onderzoek

Op 10 juni 2016 presenteerde René Bekkers in Theater Griffioen in Amstelveen de resultaten van een onderzoek naar geefgedrag aan cultuur en eigen inkomsten van culturele instellingen. Het onderzoek is mede door Saskia Franssen, voorheen werkzaam bij de Werkgroep Filantropische Studies van de Vrije Universiteit Amsterdam, op verzoek van het ministerie van OCW uitgevoerd.

In 2012 werd de Geefwet ingevoerd met een multiplier die de aftrekbaarheid van giften aan culturele instellingen verhoogde. Bovendien kregen culturele instellingen meer mogelijkheden eigen inkomsten te genereren uit commerciële activiteiten. Tegelijk kregen veel instellingen te maken met bezuinigingen en de vraag om meer ondernemerschap. Hoe hebben Nederlandse particulieren en bedrijven met een hart voor cultuur gereageerd op de verhoogde aftrekbaarheid van giften aan cultuur? Zijn zij ook inderdaad meer gaan geven? En hoe hebben de culturele instellingen gereageerd op de bezuinigingen enerzijds en de multiplier anderzijds? Wat voor instellingen hebben de omslag naar ondernemerschap wel kunnen maken en wat voor instellingen niet?

Kort samengevat: Nederlandse huishoudens zijn na de invoering van de Geefwet in 2012 niet meer gaan geven aan culturele instellingen. De sponsoring door bedrijven is wel toegenomen. Culturele instellingen zijn na de invoering van de Geefwet in 2012 meer actief geworden in het werven van eigen inkomsten. Ongeveer 40% van de instellingen is hierin succesvol geweest. De toename in de inkomsten uit fondsenwerving is in 2013 niet voldoende geweest om de totale inkomsten van culturele instellingen op peil te houden. In 2014 is deze inhaalslag wel gemaakt.

Annabelle Birnie van het Drents Museum vertelde uit eigen ervaring over de principes van de fondsenwerving die effectief gebleken zijn. Ze verzorgde daarmee een masterclass die direct uit de cursus Wijzer Werven afkomstig leek en daar perfect in zou passen.

Mariëlle Hendriks van de Boekmanstichting benadrukte de waarde van gegevens over inkomsten van culturele instellingen uit fondsenwerving als aanvulling op informatie van het ministerie van OCW over gesubsidieerde instellingen en de Cultuurindex van de Boekmanstichting. De index bevat behalve gegevens over het imago en draagvlak voor cultuur ook informatie over het aantal vrijwilligers in de cultuursector en het geefgedrag.

Het onderzoek trok de aandacht van NRC en de Volkskrant. Alle informatie over het onderzoek is te vinden op www.cultuursector.nl.

Het volledige onderzoeksrapport kunt u [hier](#) downloaden.

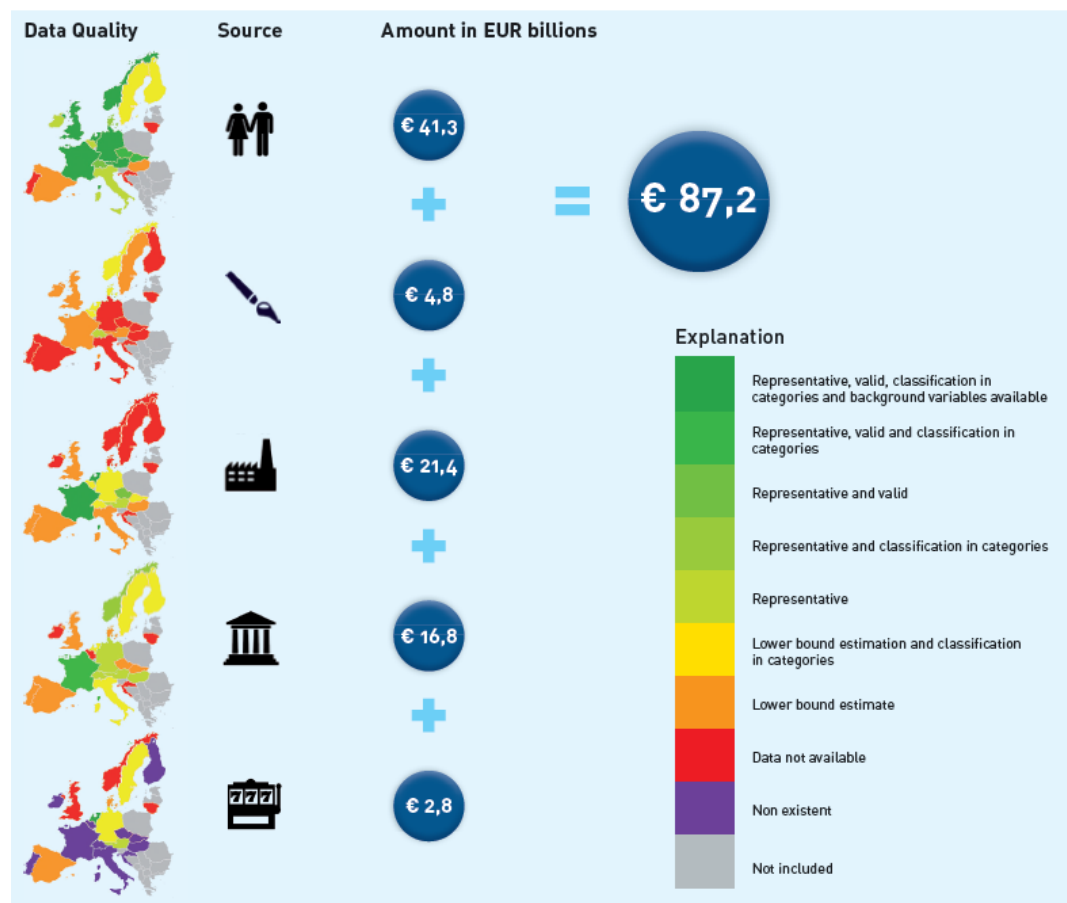
Mapping Giving in Europe 'state of research on charitable giving in Europe'

Het verkennende onderzoek dat de voorzet moet geven naar een alomvattende 'Giving Europe' studie, zit in de afrondende fase. Het verkennende onderzoek beoogt inzicht te creëren door de belangrijkste beschikbare data met betrekking tot de filantropische sector in de verschillende Europese landen in kaart te brengen. Filantropie wetenschappers uit 20 verschillende Europese landen werkten mee om een tot een schatting te komen van wat er in totaal wordt

gedoneerd vanuit huishoudens, legaten, bedrijven, fondsen en goede doelenloterijen, en tevens wat de kwaliteit is van de beschikbare data.

De uiteindelijke landenrapportages moeten nog worden gefinaliseerd, maar een samenvatting van de kwaliteit van de data en een voorlopige schatting (ondergrens) van het totaal gedoneerde bedrag is al wel beschikbaar.

De filantropische sector in Europa was in 2013 goed voor ten minste 87,2 miljard euro, waarvan bijna de helft (ten minste 41,3 miljard euro) bestaat uit giften door huishoudens, gevolgd door bedrijven (ten minste 21,4 miljard euro) en fondsen (ten minste 16,8 miljard euro). Opbrengsten vanuit legaten (ten minste 4,8 miljard euro) en goede doelen loterijen (ten minste 2,8 miljard euro) sluiten de rij.

Hoewel het hier om aanzienlijke bedragen gaat, zal het totaal in werkelijkheid naar alle waarschijnlijkheid veel hoger liggen, aangezien de kwaliteit van de beschikbare gegevens over geefgedrag van huishoudens redelijk is, maar matig tot zelfs afwezig voor de meeste andere bronnen.

De 'Giving Europe' studie is gebaseerd op de methodologie van het 'Geven in Nederland' onderzoek, welke sinds 1995 tweejaarlijks wordt uitgevoerd door het Centrum voor Filantropische Studies van de Vrije Universiteit Amsterdam (VU-CPS). Meer informatie over de methodiek is te vinden op www.giving.nl.

Het onderzoek is geïnitieerd door het European Research Network on Philanthropy (ERNOP). Dit netwerk is in januari 2008 opgericht door een groep vooraanstaande Europese filantropie wetenschappers, met als gemeenschappelijk doel het coördineren en bevorderen van wetenschappelijk filantropische onderzoek in Europa. Op dit moment hebben zich ongeveer 175 leden uit 22 Europese landen bij ERNOP aangesloten. ERNOP is een institutioneel

lid van de ISTR en werkt samen met andere Europese Filantropie netwerken, zoals EMES, ICFO en de EVPA. Meer weten? Neem contact op met Barry Hoolwerf (ERNOP Executive Director) via info@ernop.eu. Meer informatie is ook te vinden op www.ernop.eu.

Agenda

CIRCLE bijeenkomst 27 september 2016 Alumnivereniging “Filantropische Studies”

CIRCLE is de alumnivereniging van de afgestudeerden van de Post Academische Cursus “Filantropische Studies” van de Werkgroep Filantropische Studies van de Vrije Universiteit. De vereniging is opgericht door het eerste jaar dat afstudeerde in 2002. Inmiddels bestaat de vereniging uit bijna 100 leden. Iedereen die het certificaat haalt van de PAO wordt automatisch lid van CIRCLE. De huidige voorzitter is Leo Looman, het secretariaat wordt gevoerd door Marjan van Parijs, vanuit de VU gesteund door Brigitte Schouten.

Het doel van CIRCLE is onderling contact, bijscholing, deskundigheidsbevordering en bijdragen aan de profilering van filantropie in Nederland. In de regel komt CIRCLE vier maal per jaar bijeen. Driemaal op locaties waar CIRCLE leden werkzaam zijn en eenmaal op de Vrije Universiteit Amsterdam. Deze laatste bijeenkomst is altijd de vierde dinsdag van september. Dus dinsdagavond 27 september 2016 om 16.00 uur: CIRCLE- bijeenkomst op de VU. Leden, reserveer deze datum alvast in de agenda. Op de VU –bijeenkomst worden door CIRCLE-leden vragen en ervaringen vanuit de praktijk naar voren gebracht, terwijl de VU-onderzoekers verslag doen van verricht en lopend onderzoek. Ook wordt bij deze gelegenheid gezamenlijk gegeten en is er voldoende ruimte voor informeel contact.

Voor informatie kunt u contact opnemen met [Marjan van Parijs](#) of [Brigitte Schouten](#), telefoonnummer 020 5987497.

Publicaties

Het principe van zorg De herontdekking van moraliteit in geefgedrag - door René Bekkers

Medelijden is een krachtige emotie in ons leven. Ook het geefgedrag wordt door onze empathische vermogens gestuurd. De afschuw die de beelden oproepen als die van Aylan, het jongetje uit Syrië dat aanspoelde op een strand bij Bodrum is universeel.

Toch is het meeste geefgedrag niet afhankelijk van dergelijke schokkende gebeurtenissen. We geven omdat de doelen die we steunen goede doelen zijn, ook als we degenen die we helpen niet persoonlijk kennen. Het helpen van mensen die het minder heeft ook een morele waarde heeft die niet afhankelijk is van onze inleving met slachtoffers.

In een artikel dat ik in 2010 met Mark Ottoni-Wilhelm van de Lilly Family School of Philanthropy in Indianapolis publiceerde noemen we dit het 'principe van zorg'. Het komt terug in eeuwenoude religieuze verhalen, zoals dat van de barmhartige Samaritaan. Ook een van de grondleggers van de moderne economie, Adam Smith, schreef erover in zijn 'Theory of Moral Sentiments'. In klassieke theorieën uit de ontwikkelingspsychologie staat het universalisme van het principe van zorg bovenaan de piramide van morele ontwikkeling.

Verrassend genoeg bestond er voor de morele waarde van het principe van zorg nog geen goed meetinstrument. Die taak namen we ter hand. We ontwikkelden een schaal waarmee het principe van zorg met hoge betrouwbaarheid gemeten kan worden. Aan beide zijden van de oceaan namen we dit instrument in 2008 op in grootschalige enquêtes. De gemiddelden waren in de VS hoger dan in Nederland, maar de schaal bleek zeer betrouwbaar te zijn en vrijwel het zelfde te meten in beide landen. We zagen ook dat het niet alleen maar mooie woorden waren voor onze respondenten. Ze gedroegen zich er ook naar: in twee experimenten met echt geld was het principe van zorg flink hoger onder vrijgevige donateurs dan onder degenen die minder of niets gaven. Het principe van zorg bleek bovendien het geefgedrag beter te verklaren dan gevoelens van empathie.

Het was niet eenvoudig dit onderzoek gepubliceerd te krijgen. Het toptijdschrift van de sociale psychologie waar we ons artikel als eerste inleverden wees het af met als argument dat het weliswaar degelijk maar niet 'vernieuwend' genoeg onderzoek was. Veel van het 'vernieuwende' onderzoek dat het tijdschrift graag publiceert bleek onlangs niet dezelfde resultaten op te leveren. Maar de aanhouder wint: 7 jaar nadat we de eerste versie van het onderzoek presenteerden op een congres in de VS is het artikel gepubliceerd in *European Journal of Personality*. Intussen zijn de tijden veranderd. Door de deal van de universiteiten met wetenschappelijke uitgevers konden we het artikel open access publiceren. [U kunt het daardoor zonder extra kosten hier downloaden.](#)
